

Malalties hepàtiques minoritàries en pacients adults

Quines i per què?

Dr Xavier Xiol

Servei Aparell Digestiu

Hospital Universitari de Bellvitge

Malalties minoritàries hepàtiques

Introducció

Classificació

Formes de presentació

Freqüència. Dades d'Orphanet i del registre de l'OCATT

Malalties minoritàries amb unitats especialitzades al nostre centre

Hospital Universitari de Bellvitge

- Hospital comunitari de L' Hospitalet i El Prat de Llobregat (343.000 habitants). No obstetrícia ni pediatria

- Hospital terciari del sud de Catalunya (més de 2 milions d'habitants)

Trasplantament hepàtic

(primer trasplantament hepàtic al 1984, 50-60 trasplantaments a l'any ,1/3 dels trasplantaments de Catalunya. 1600 trasplantaments realitzats)

- Experiència en malalties hepàtiques greus de l'adult

En trasplantament hepàtic som centre de referència de tota Catalunya i Balears

Malalties minoritàries hepàtiques

Classificació

- **Etiologia**
  - Congènites /Metabòliques
  - Autoimmunes
  - Malalties estructurals
- **Forma de presentació**
  - Hepatitis
  - Colòstasi
  - Hipertensió portal
  - Altres
- **Freqüència**
  - Base de dades de Orphanet
  - Registre de l'OCATT

Malalties minoritàries hepàtiques

Etiologia

MALALTIES AUTOIMMUNES DEL FETGE: Colangitis biliar primària (cirrosi biliar primària), Hepatitis autoimmune (HAI), Colangitis esclerosant primària (CEP), Malaltia IgG4.

METABÒLICA, ATRÈSIA BILIARS I MALALTIES RELACIONADES: Malaltia colestàtica genètica (CIFP), Atrèsia biliar, Quist colèdoc, Dèficit d'alfa-1-antitripsina en la malaltia hepàtica, Malaltia de Wilson, Forma simptomàtica de l'hemocromatosi tipus 1, Polineuropatia amiloidòtica familiar (PAF)

MALALTIES ESTRUCTURALS DEL FETGE: Poliquistosi hepàtica, Malaltia hepàtica vascular, Colangiocarcinoma intrahepàtic.

Malalties minoritàries

Formes de presentació hepàtica

- **Hepatitis: Alteració transaminases $\pm$ icterícia**
- **Colòstasis: Alteració FA i GGT, icterícia**
- **Hipertensió portal: Hemorràgia digestiva per varices esofàgiques, hiperesplenisme, ascites**
- **Altres: Hepatomegàlia, Insuficiència cardíaca**
- **Funció hepàtica normal**

Presentació en forma d'hepatitis

- **Hepatitis autoimmune**
- **Malaltia de Wilson**
- **Forma simptomàtica hemocromatosi tipus 1**
- **Hepatitis fulminant**

Presentació en forma de colostasi

- **Colangitis biliar primària**
- **Colangitis esclerosant**
- **Colangitis esclerosant associada a Ig4**
- **Ductopènia de l'adult**
- **Colangiocarcinoma**
- **Malaltia de Caroli**
- **Atrèsia biliar**
- **Colèstasis intrahepàtica familiar progressiva (CIFP)**
- **Síndrome Alagille**

Presentació en forma d'hipertensió portal

Síndrome de Budd Chiari

Hipertensió portal idiopàtica

Síndrome d'obstrucció sinusoidal (SOS, malaltia venooclusiva)

Trombosi portal

Telangectasia primària hereditària (Rendu Osler)

Altres presentacions

**Hepatomegàlia: Poliquistosi hepàtica, Malaltia Gaucher,
LALD...**

Insuficiència cardíaca: Telangectasia primària hereditària

**Fetge sense alteracions: Porfíries
PAF**

Freqüència de les malalties minoritàries hepàtiques

Informes Periódicos de Orphanet
serie Enfermedades Raras

Número 1 | Junio 2018

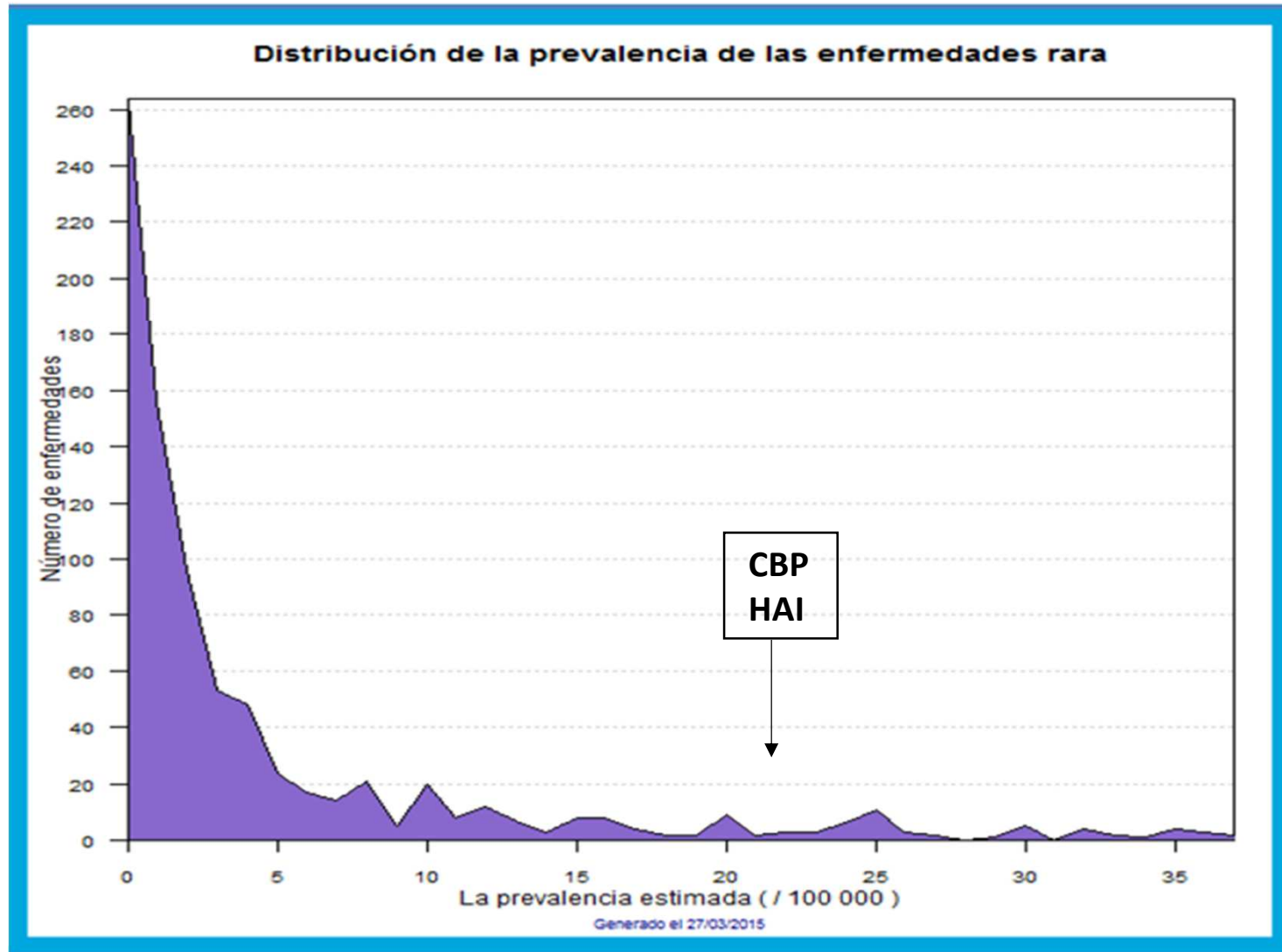
Prevalencia de las enfermedades raras :
Datos bibliográficos
Prevalencia, incidencia o número de casos publicados
por orden alfabético de enfermedades

Freqüència de les malalties minoritàries hepàtiques

Actualment hi ha 5880 malalties rares amb informació sobre prevalença i incidència a la base de dades de Orphanet

	Prevalença /100.000 habitants
- Hepatitis autoimmune	23,05
- Colangitis biliar primària	21,05
- Insuficiència hepàtica aguda	20.0
- Telangiectàsia hemorràgica hereditària	20.0
- Síndrome obstrucció sinusoidal	11.0
- Malaltia poliquística hepàtica	9
- Colangitis esclerosant primària	8,1
- Síndrome de Budd-Chiari	1,5

Freqüència de les malalties minoritàries hepàtiques

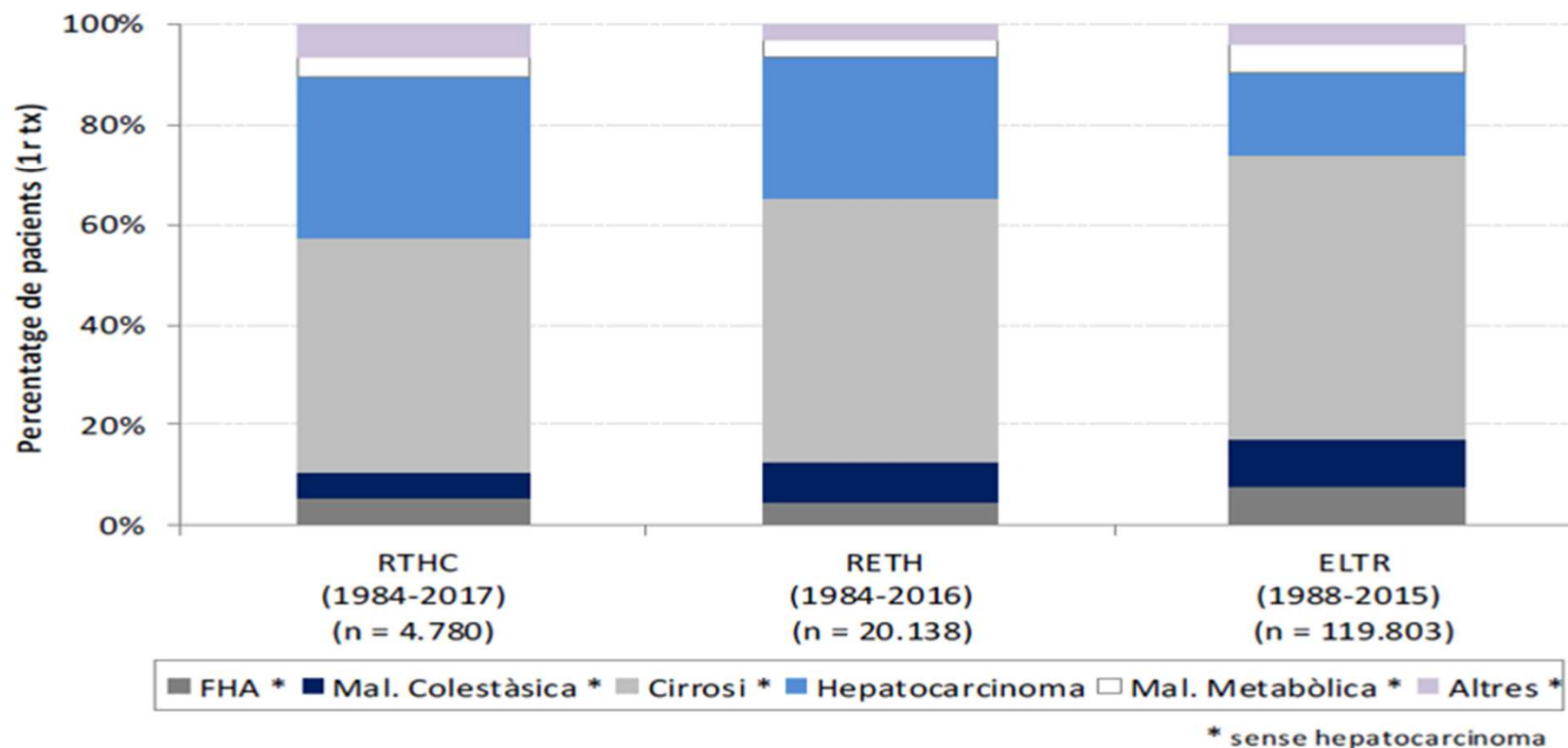
Registre OCATT

Trasplantaments hepàtics a Catalunya

<i>Any</i>	<i>1984-2017</i>		<i>2017</i>	
	n	(%)	n	(%)
Cirrosi hepàtica	2232	(49,7)	58	(42,6)
Hepatocarcinoma	1509	(33,6)	58	(42,6)
Malalties colostàsiques	235	(5,2)	4	(2,9)
Fracàs hepàtic agut	226	(5)	7	(5,1)
Malalties metabòliques	150	(3,3)	3	(2,2)
Altres	141	(3,1)	6	(4,4)
Total	4493		136	
<i>Minoritàries</i>	<i>632</i>	<i>(16,6)</i>	<i>20</i>	<i>(14,8)</i>

Trasplantaments hepàtics a Catalunya, Espanya i Europa

Figura 4. Indicacions del primer trasplantament hepàtic en pacients de totes les edats. Dades comparatives dels registres europeu (ELTR)¹, espanyol (RETH)² i català (RTHC). 1984-2017

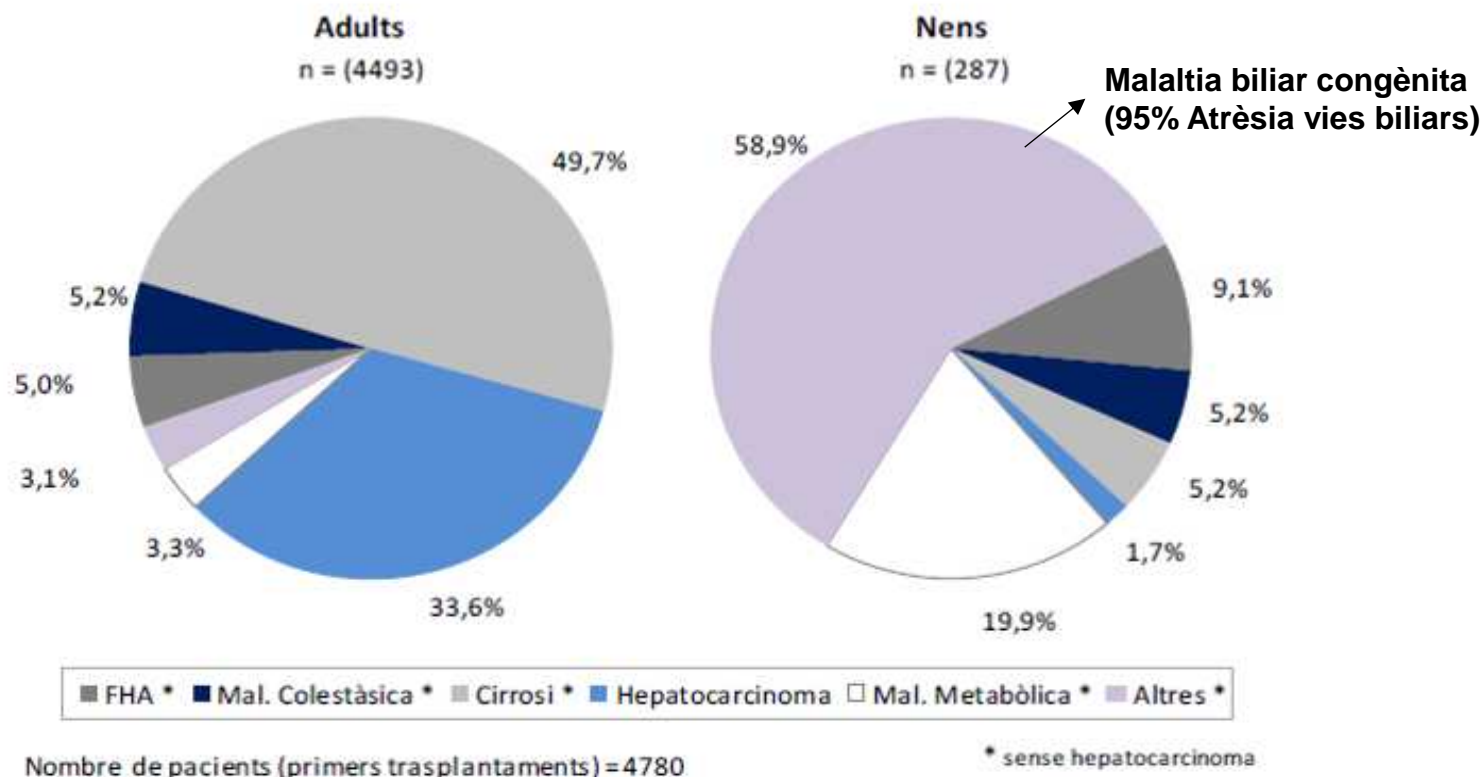

Trasplantaments hepàtics a Catalunya

Adults vs nens

Registre de trasplantament hepàtic de Catalunya. 1984-2017

Figura 5. Percentatge de pacients que han rebut un trasplantament hepàtic, per diagnòstic principal i grups d'edat. 1984-2017

THO per malalties minoritàries hepàtiques

Fracàs hepàtic agut

226 (5,0%) pacients trasplantats en el període 1984-2017.

En la majoria dels casos (80,1%, 181 pacients) es tracta d'una hepatitis fulminant o subfulminant de causa vírica o desconeguda.

Malaltia aguda

THO per malalties minoritàries hepàtiques

Malaltia colestàsica

235 casos (5,2%)

- Colangitis biliar primària representa el 65,5% (154)
  - Global 154/4.493: 3,4%
- Colangitis esclerosant el 28,1% (66).

Any 2017: Només 4 trasplantaments (2,9%)

- 2 Colangitis esclerosant
- 1 Colangitis biliar primària
- 1 Cirrosi biliar secundària

THO per malalties minoritàries hepàtiques

Malaltia metabòlica

150 casos (3,3%) THO per malaltia metabòlica.

Majoria dels casos (75,3%, 113 pacients) per polineuropatia amiloidòtica familiar.

Dels 136 pacients trasplantats l'any 2017, 3 (2,2%) polineuropatia amiloidòtica familiar.

Malalties minoritàries hepàtiques

Altres

141 pacients (3,1%) en el període 1984-2017:

47 per tumor maligne

36 un tumor benigne o poliquistosi

24 una malaltia hepàtica congènita

18 per síndrome de Budd-Chiari

16 un altre tipus de patologia hepàtica.

Any 2017: Sis pacients (4,4%): dos amb poliquistosi, dos amb tumor maligne, un amb malaltia de Caroli i un amb Budd-Chiari.

Hepatitis autoimmune

Hepatitis crònica que evoluciona a cirrosi hepàtica
Excepcionalment presentació com hepatitis fulminant

30 de 1.156 THO Hospital Bellvitge últims 20 anys (2,6%)

Unitat funcional de malalties minoritàries hepàtiques

Polineropatia amiloidotica familiar: UMAF

Telangectasia primària hereditària : UTHH

Polineuropatia amiloidòtica familiar (PAF)

Autosòmica dominant causada per mutacions al gen *TTR* (cromosoma18).

Hi ha més de 40 mutacions de *TTR*. Variant més comú: substitució TTR Val30Met,

Focus endèmics a Portugal (descrita a l'edat mitjana com “doença dos pezinhos” i al 1952 com malaltia de Corino Andrade), Japó, Suècia i Brasil. Es calcula que la presenten 8.000-10.000 persones, 2.000 a Portugal

A Espanya dos focus: illa de Mallorca (11 casos per 100,000 habitants) Valverde del Camino, província de Huelva (50 casos).

Polineuropatia amiloidòtica familiar (PAF)

Fetge fabrica proteïna anòmala que es deposita als nervis. Funció hepàtica normal

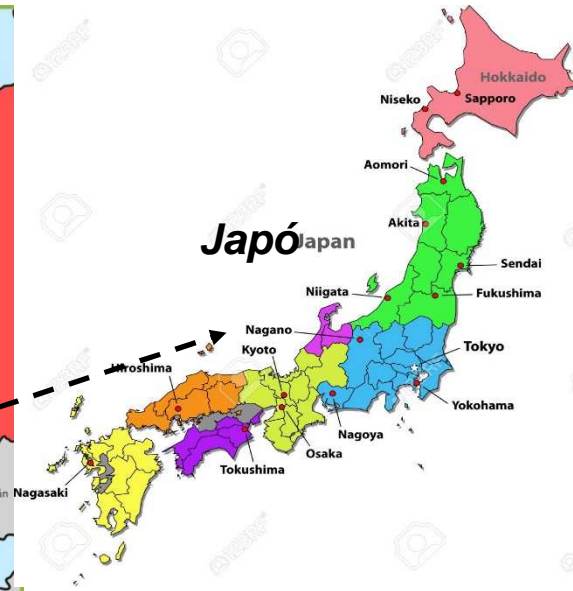
Parestèsia i dolor o lesions tròfiques dels peus, trastorns gastrointestinals, pèrdua de pes.

Inicialment afectació sensitiva: dolor i alteració de la sensació tèrmica. Posteriorment pèrdua motora

Afectació autonòmica: hipotensió postural i trastorns gastrointestinals i genitourinaris.

Presentació a 30-50 anys. Progressiva. Exitus si no es tracta en 10-15 anys

Polineuropatia amiloidòtica familiar (PAF)

- Suècia
- Portugal (zona d'Oporto)
- Japó
- Brasil
- Espanya: Mallorca, Valverde del Camino

PAF: Arribada del gen a Mallorca

- L'infant Pere de Portugal va ser la màxima autoritat a l'illa durant 26 anys (1231-1256). L'acompanyaven portuguesos que van colonitzar el 5% de l'illa.
- A començaments del s. XIV, viatges navals portuguesos, amb assentaments de tropes a Mallorca.
- Arribada de 150 portuguesos el 1394 per a repoblar el "gueto de Palma" després del genocidi en 1391.

Polineuropatia amiloidòtica familiar (PAF)

Tractament

Estabilitzadors de la transtiretina: Tafamidis, Diflunisal

Trasplantament hepàtic.

Evita la progressió de la malaltia

Trasplantament dominó: el fetge explantat s'implanta en un altre pacient ja que la funció hepàtica és normal (A Catalunya 94 /113)

Pros: Un donant es poden fer 2 trasplantaments

Contres: perill de recidiva al que rep el fetge PAF

Polineuropatia amiloidòtica familiar (PAF)

Nous tractaments

The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

ESTABLISHED IN 1812

JULY 5, 2018

VOL. 379 NO. 1

Patisiran, an RNAi Therapeutic, for Hereditary Transthyretin Amyloidosis

D. Adams, A. Gonzalez-Duarte, W.D. O'Riordan, C.-C. Yang, M. Ueda, A.V. Kristen, I. Tourneval, H.H. Schmidt, T. Coelho, J.L. Berk, K.-P. Lin, G. Vita, S. Attarian, V. Planté-Bordeneuve, M.M. Mezei, J.M. Campistol, J. Buades, T.H. Brannagan III, B.J. Kim, J. Oh, Y. Parman, Y. Sekijima, P.N. Hawkins, S.D. Solomon, M. Polydefkis, P.J. Dyck, P.J. Gandhi, S. Goyal, J. Chen, A.L. Strahs, S.V. Nochur, M.T. Sweetser, P.P. Garg, A.K. Vaishnav, J.A. Gollob, and O.B. Suhr

ABSTRACT

BACKGROUND

Patisiran, an investigational RNA interference therapeutic agent, specifically inhibits hepatic synthesis of transthyretin.

The authors' full names, academic degrees, and affiliations are listed in the Appendix.

EDITORIALS

Oligonucleotide Drugs for Transthyretin Amyloidosis

Joel N. Buxbaum, M.D.

In this issue of the *Journal*, Adams et al.¹ and Benson et al.² report the results of two randomized, double-blind, controlled trials testing the therapeutic efficacy of two different chemically modified oligonucleotides to treat transthyretin amyloidosis, which is an autosomal dominant hereditary polyneuropathy related to the organ deposition of mutant forms of the transthyretin protein (encoded by mutated *TTR*) over time. The circulating protein is synthesized predominantly in the liver, but there is also important local production in the eye by retinal pigment epithel-

Figure 1 (facing page). Current Therapies for Autosomal Dominant Hereditary Amyloidotic Polyneuropathy Caused by Mutations in the Gene Encoding Transthyretin (*TTR*).

As shown in Panel A, the genome of patients with hereditary amyloidotic polyneuropathy contains one copy of wild-type *TTR* and one copy containing a base substitution resulting in a change in the amino acid sequence. In hepatocytes, both copies appear to be equally transcribed and translated. Patisiran and inotersen bind to wild-type and mutant transthyretin RNA transcripts, resulting in their degradation either in the nucleus by ribonuclease H (inotersen) or by the cyto-

Inotersen Treatment for Patients with Hereditary Transthyretin Amyloidosis

M.D. Benson, M. Waddington-Cruz, J.L. Berk, M. Polydefkis, P.J. Dyck, A.K. Wang, V. Planté-Bordeneuve, F.A. Barroso, G. Merlini, L. Obici, M. Scheinberg, T.H. Brannagan III, W.J. Litchy, C. Whelan, B.M. Drachman, D. Adams, S.B. Heitner, I. Conceição, H.H. Schmidt, G. Vita, J.M. Campistol, J. Gamez, P.D. Gorevic, E. Gane, A.M. Shah, S.D. Solomon, B.P. Monia, S.G. Hughes, T.J. Kwoh, B.W. McEvoy, S.W. Jung, B.F. Baker, E.J. Ackermann, M.A. Gertz, and T. Coelho

ABSTRACT

BACKGROUND

Hereditary transthyretin amyloidosis is caused by pathogenic single-nucleotide variants in the gene encoding transthyretin (*TTR*) that induce transthyretin misfolding and systemic deposition of amyloid. Progressive amyloid accumulation leads to multi-organ dysfunction and death. Inotersen, a 2'-O-methoxyethyl-modified antisense hepatic production of transthyretin.

Telangectasia primària hereditària

Autosòmica dominant

500 mutacions en 5 gens

Diagnòstic clínic:

Epistaxi

Telangectasies (llavis, boca, foses nasals, dits)

**Lesions visceral (MAV pulmonars, hepàtiques,
cerebrals, espinals)**

Història familiar

Telangectasia primària hereditària

Afectació hepàtica

Segona afectació més freqüent (després d'epistaxis)

Fístules

Arteria hepàtica – Venes suprahepàtiques

Insuficiència cardíaca, afectació biliar

Arteria hepàtica – Vena porta

Hipertensió portal

Vena porta- venes suprahepàtiques

Encefalopatia hepàtica

Tractament de la Telangectasia hereditària familiar hepàtica

Simptomàtic en cas de insuficiència cardíaca, hipertensió portal, encefalopatia hepàtica

S'ha intentat tancar les malformacions amb embolització o cirurgia. Resultats discordants

En estudi Bevacizumab (antineoplàsic antiangiogènec)

Trasplantament hepàtic (2 al nostre centre de 1.600)

Conclusió

La millor manera d'abordar aquestes malalties és amb unitats multidisciplinàries amb compenetració amb les associacions de pacients (ABED, Asociación HHT de pacientes)

UMAF: Especialista en Neurologia, Cardiologia, Cirurgia, Aparell Digestiu (Hepatologia), Oftalmologia, Infermera gestora de casos

Unitat THH: Medicina Interna, Pneumologia,